

27 vargar jagades av

En historisk massjakt på 27 av landets drygt 200 egentligen fredade vargar bröt ut i januari och avklarades på några få dagar. Motorfordon fick användas till spårningshjälp och jägarna fick behålla pälstrofén. I sammanfattningen av jakten kan vidare redovisas flera skadeskjutningar, ett stort överskott på avlossade skott och att föräldradjur avsiktligt sköts bort från sina valpar.

Vargen "Ulriks" tik på sjön Mången i samband med märkningen 2006.

Foto: Ulf Risberg

Den första licensjakten på varg sedan fridlysningen 1965/66, startade den 2 januari 2010 och var i huvudsak avklarad på ett par dagar. En trolig förklaring till detta är att det var många jägare fördelade på 27 vargar i drygt 20 vargrevir. Totalt registrerades 12 000 jägare, men ingen vet exakt hur många som deltog. Ytterligare en faktor som kan ha bidragit till den snabbt avklarade jakten var att motordrivna fordon tilläts för att söka efter spår och att ringa in vargarna. En jaktform som normalt är förbjuden. Metoden har även legaliserats vid årets lodjursjakt. Motivet var att det tilldelade antalet vargar annars inte skulle hinna skjutas. Jaktiden var en och en halv månad.

Jägarna fick behålla skinnet. Så här motiverar Naturvårdsverket detta: "Naturvårdsverket gör bedömningen att jakträttshavaren bör få skinnet av den fällda vargen och att detta kan bidra till att uppnå större lokal acceptans för vargförvaltningen."

FÖRÄLDRADJUR SKÖTS BORT FRÅN VALPAR

Av totalt 28 skjutna vargar sköts 15 honor och 13 hanar varav 13 utgör valpar eller ungdjur, av vilka majoriteten var honor. Könnsfördelningen bland de skjutna vuxna vargarna är sju honor och åtta

hanar. Bland dessa ingår fem alfadjur, det vill säga föräldradjur med valpar, av vilka en hona och fyra hanar.

I Amungenreviret sköts båda föräldradjuret som kvarlämnade fyra-sex valpar, där någon eller några kan vara ungdjur från 2008 års valpkull. Via media har det framkommit att jakten där medvetet inriktades på just alfadjuren. Det var således en medveten jakt där cirka åtta månader gamla valpar lämnades föräldralösa.

Länsstyrelsen i Gävleborg har haft en närmast kontinuerlig spårning av de ensamma valparna och konstaterat att de till en början inte lyckades slå egna byten, utan livnärde sig på ben och hudar från tidigare slagna byten. Läs mer om hur det gått för valparna på sidan 10 i detta nummer.

Utöver detta har sex vuxna eller ungdjur som ingår i parbildningar i nya eller redan

etablerade revirs skjutits, varav fem i Värmland, en i Örebro, samt den ensamma tikken i Ockelboreviret i Gävleborg.

FLERA SKADESKJUTNINGAR OCH BOMSKOTT

Fem vargar skadesköts i samband med jakten. Fyra av dessa kunde vid eftersök återfinnas och avlivas, två efter någon timme, två andra först efter ett par dagars eftersök. Den i Dalarna påskjutna vargen var skjuten rakt framifrån och hade en yttlig skada i ryggen, medan den i Värmland var skjuten i läret. Av de svårare skadeskjutningarna var en ett bukskott på en varg i Örebro län. Vargen gick över gränsen till Värmland och avlivades där av samme jägare efter någon timme. Denna varg avräknades kvoten för Värmland. Den varg som skadesköts i Gävleborg träffades med ett lågt skott i bröstkorgen och kunde senare avlivas av en passkytt cirka 1 300 meter fågelvägen från första påskjutningen.

I Hasselforsreviret drog jakten ut på tiden till den 28 januari. Liksom i Amungenreviret sköts här två vargar under samma timme och innebar en överskjutning. Dessa händelser kan relateras till frågan om hur rapporteringskravet och skyldigheten att informera sig om kvarvarande tilldelning har fungerat.

En varg sköts på platsen, med-

Licensjakten på varg i Sverige 2010				
Län	Tilldelning	Skjutna	Skadeskjutna (en ej återfunnen)	Bomskott (minimital)
Gävleborg	3	3	1	3
Dalarna	9	10	1	6
Värmland	9	9	1	2
Örebro	3	3	2	0
V. Götaland	3	3	0	1
Summa	27	28	5	12

Resultat av licensjakten på vargar 2010.

flera tusen jägare

an den andre skadesköts. Det avlossades två skott mot vargen, varav åtminstone ett träffade. Det var mycket blod på skottplatsen, men man hittade endast små bloddroppar vid eftersöket och i en observerad lega fanns inget blod. Vargen hade förflyttat sig 15 km. Inne på andra dygnet avblästes eftersöket av länsstyrelsens rovdjursansvarige Lars Furuholm som gjorde bedömningen att vargen torde vara så lite skadad att den skulle kunna klara sig. Men Furuholm medgav vid förfrågan att man naturligtvis inte kan vara säkra på detta – om skadan till exempel sitter på käken ger det inte mycket blodspår men hindrar vargen från att skaffa sig föda.

DE SKJUTNA VARGARNA VAR FRISKA

Preliminära resultat från Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA), som har obducerat samtliga vargar, visar att de var vid gott hull. Tre hade dock något under medelgott hull, men inga vargar uppvisade sådana synliga missbildningar som kan kopplas till inaveln

i den skandinaviska vargstammen. Undersökta hanar uppvisar inga testikelproblem (kryptorchid), men vidare undersökningar pågår på detta område.

SVA har också redovisat hur skotten träffade. På 27 undersökta vargar har det avlossats totalt 53 skott. Av dessa har 31 skott träffat vitala organ, medan 22 skott eller nästan 50 procent inte var dödliga träffar. I vilken ordningsföljd dessa skott avlossats går givetvis inte att säga och det finns heller inte redovisat om det avlossats bomskott mot dessa vargar. Det står dock klart att det avlossats ett betydande antal skott mot vargarna under jakten, vilka inklusive redovisade bomskott, kan beräknas till minst 75 skott.

Källor: SVA; Sammanställning över vargjakten och Preliminära resultat av varguntersökningar 2010-01-20, Skandulv; Läget i vargjakten 2010-01-07, Länsstyrelser; muntlig information.

ANDERS EKHOLM

Kommentar/ 20 procent skadeskjutningar samt skott avlossade mot 50 procent fler vargar än de tilldelade.

De juridiska förutsättningarna för jakten som Naturvårdsverket hänvisade till var att den skulle ske under strängt kontrollerade förhållanden, selektivt och i begränsad omfattning som inte försvårar upprätthållandet av artens gynnsamma bevarandestatus. Samtidigt gällde också den politiska målsättningen att vargstammen skall hållas på en nivå (maximalt 210 individer) som långsiktigt skall skapa en större acceptans hos dem som anser sig berörda.

Galvenreviret, där alfahannen är en invandrad varg med nytt gentillskott till den svårt inavlade skandinaviska vargstammen, undantogs från jakt av genetiska skäl. Utöver detta är det svårare att se på vilket sätt jakten skedde selektivt eller i begränsad omfattning, då 14 procent av vargstammen utifrån gällande inventeringsresultat 2008/09 sköts.

”Det är svårt att se på vilket sätt jakten skedde selektivt eller i begränsad omfattning.”

Jakten skulle öka jägares acceptans för varg. Blev det så? Redan en månad efter avslutad jakt finns misstankar om att två vargar skjutits illegalt.

Fem påskjutna och skadade vargar av en tilldelning på 27 motsvarar en skadeskjutningsfrekvens på 20 procent. Lika illa, eller värre är det när det gäller bomskott, det vill säga påskjutna vargar som av länsstyrelsernas besiktningsmän bedömdes vara rena bommar. Totalt har det till länsstyrelserna inrapporterats minst 12 bomskott, vilket innebär att tillsammans med överskjutningen som skedde i Dalarna, har det skjutits mot drygt 50 procent fler vargar än tilldelad kvot.

Med överskjutningen i Dalarna inräknad sköt jägarna där mot nästan 80 procent fler vargar än länets tilldelning. I Gävleborg var det än sämre då tre bomskott avlossades utöver en tilldelning av tre. Två jägare bommade samma varg vid två olika skotttillfällen och från olika platser.

Enligt uppgifter från en länsstyrelse har det framkommit att skott avlossats mot varg på alltför långa avstånd och i något fall på mer än 250 meters avstånd.

ANDERS EKHOLM

Foto: Anders Ståhl

Motorfordon tilläts vid jakten på varg för att söka efter vargspår och för att ringa in vargarna. En jaktform som normalt är förbjuden.